

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2023/2024

Destinace (země, místo): Chorvatsko, Daruvar a okolí

Jméno, příjmení: Mgr. et Mgr. Tereza Vlček Klímová

Na pozici učitele u krajanů jsem nastoupila jakožto nováček s mnoha očekáváními, ale především s velkým odhodláním čelit všem výzvám, se kterými se během svého působení setkám. Výhodou pro mě bylo to, že jsem v destinaci působila již v roce 2016 několik měsíců jako stážistka v rámci programu Erasmus+, tudíž pro mě mnoho vyučujících a představitelů menšiny, krajanská komunita, prostředí a vzdělávací systém nebyli cizí. Je pravdou, že během uplynulých osmi let se některé věci změnily, ale základ zůstal stále stejný. Největší změnou pro mě tak byla samotná náplň práce vyslaného učitele. Jsem přesvědčena, že mi moji vyslaní kolegové dají za pravdu, když řeknu, že tato práce je velmi odlišná od práce klasického učitele na základní či střední škole v České republice. Každý den totiž přináší nové výzvy, při nichž se člověk sám učí mnoha zajímavým věcem a často vystupuje ze své komfortní zóny, díky čemuž se neustále posouvá kupředu, což je pro mě osobně velkým přínosem.

Během celého školního roku jsem měla možnost spolupracovat se spoustou zajímavých a inspirativních lidí, a to nejen učitelů, novinářů, představitelů různých krajanských institucí, ale především žáků a studentů ve věku 3–87 let.

Stejně tak si cením spolupráce s mojí kolegyní Ilonou Kirchnerovou, která mi hned zpočátku ochotně nabídla spolupráci a pomocnou ruku, díky čemuž se nám společně podařilo zrealizovat mnoho úspěšných aktivit.

Věřím, že spolupráce se všemi zmíněnými je oboustranně přínosná a obohacující.

Výuka

V chorvatském vzdělávacím systému probíhá výuka ve třech modelech (A: český jazyk je vyučovacím jazykem všech předmětů kromě chorvatštiny a cizích jazyků, sám má dotaci 4 vyučovacích hodin týdně; B: český jazyk má dotaci 4 hodin týdně, v češtině je vyučován taktéž zeměpis a dějepis; C: český jazyk je vyučován na chorvatských školách jako výběrový předmět v dotaci 2 hodin týdně).

Účastnila jsem se výuky ve všech třech modelech s celkovým počtem 329 žáků.

V modelu A spolupracuji s Českou základní školou Jana Amose Komenského v Daruvaru (2., 4., 7. a 8. ročník, v případě zájmu ostatních vyučujících i v ostatních ročnících, popřípadě na třídnických

hodinách) a také jejími obvodními školami v Lipovci a v Dolních Střežanech. Dále s Českou základní školou Josefa Růžičky v Končenicích se všemi třídami od 1. do 8. ročníku a její obvodní školou v Daruvarském Brestově. Taktéž s Mateřskou školou v Končenicích, kde je jedna smíšená skupina dětí ve věku od 3 do 7 let. Stejně tak se Základní školou Ivana Nepomuka Jemeršića, konkrétně pobočkou prvního stupně v Ivanově Sele.

V rámci modelu B docházím za studenty 4. ročníku Gymnázia Daruvar, avšak v případě zájmu navštěvuji i ostatní ročníky.

V rámci modelu C jsem vyučovala na Základní škole v Dežanovci a její obvodní škole v Sokolovci, dále na Základní škole braće Radića v Pakraci, Základní škole v Lipiku, Základní škole Sirač a její obvodní škole v Kipu a v nejvzdálenější destinaci na Základní škole Podmurvice v přímořské Rijeci. Úroveň českého jazyka je v jednotlivých modelech i v ročnících v rámci jednoho modelu rozdílná, proto ke každé třídě přistupuji individuálně. Stejně tak složení třídy je různé, některé třídy jsou klasické, jiné fungují jako malotřídky, v některých je větší počet žáků, v jiných minimální. V obvodní škole v Dolních Střežanech je dokonce pouze jeden žák. Po domluvě s učiteli pracujeme na aktualizaci a rozšiřování slovní zásoby, s různorodými texty z české literatury, neopomíjíme ani gramatiku, zaměřujeme se na historické události a osobnosti a na témata spojená s českou kulturou a českými zvyky a tradicemi. Věnujeme se zpěvu, dramatizaci a v neposlední řadě také nejruznějším kreativním činnostem. Taktéž nás celým školním rokem provázelo téma lapbooku a deskové hry.

Spolupráce s českými besedami

Česká beseda Daruvarský Brestov

Na žádost předsedkyně besedy Lídy Orozovićové jsem se zapojila do aktivit dětské skupiny Korálky, která je tvořena mladšími i staršími žáky základní školy. Společně jsme nacvičili choreografii k písni Přiletěla vrána, dále secvičujeme divadélko Pošťácká pohádka, ale také hrajeme různé pohybové a jazykové hry. Na závěr školního roku jsme uspořádali pro děti rozlučkové opékání buřtů.

Česká beseda Rijeka

V Rijeci vedu kurz českého jazyka pro dospělé pokročilé zájemce. Scházíme se pravidelně jednou měsíčně, kdy se vždy tři po sobě jdoucí dny intenzivně věnujeme českému jazyku, kultuře a aktuálním tématům. I přes vzdálenost, která činí přibližně 300 km od Daruvaru, do této besedy velmi ráda jezdím, atmosféra je velmi rodinná.

Česká beseda Kaptol

Na podnět předsedy besedy Zdenka Tauše jsme otevřeli kurz českého jazyka pro dospělé začátečníky. Zájem projevilo 22 studentů, stabilních zůstalo 15. Scházeli jsme se jednou za dva týdny na dvě hodiny. Členové kaptolské besedy mi taktéž přirostli k srdci.

Česká beseda Daruvar

V daruvarské besedě jsem se podílela na organizaci velikonočních dílen. Se zájemci jsme barvili vajíčka tradičním způsobem v odvaru s cibulových slupek, která byla ozdobena obtisky různých rostlin, či rýže.

Taktéž jsem se aktivně zapojila do pěveckého sboru této besedy.

Česká beseda Lipovlany

V této besedě jsem se taktéž podílela na velikonočních dílnách s názvem Vstříc jaru s barvením vajíček tradičním způsobem. Účastníci dílen měli možnost ochutnat velikonočního beránka a mazanec.

Dětský den s vitamínem C – pro děti, které se vzdělávají modelem C, jsme na podnět mojí kolegyně Ilony Kirchnerové připravily jazykově-sportovně-vzdělávací odpoledne zaměřené na aktivity propojené právě s vitamínem C.

Spolupráce s dalšími institucemi

Městská knihovna Daruvar

Kurz českého jazyka pro začátečníky – do kurzu se přihlásilo 15 studentů, počet se ustálil na 10, výuka probíhá každou středu 90 minut. Využíváme učebnici Lídy Holé Česky krok za krokem a další materiály k různým aktuálním tématům.

Deskohraní – téma deskových her nás provází celý školní rok, a proto jsem v rámci Měsíce mateřského jazyka poprvé uspořádala akci Hrajeme si s češtinou aneb Fantastický svět deskových her, která se stala natolik oblíbenou, že se z ní vyvinulo tradiční každoměsíční setkání nad deskovkami pod názvem Deskohraní.

Čajový lapbookový dýchánek s Bedřichem Smetanou – ke 200. výročí narození hudebního skladatele Bedřicha Smetany jsme uspořádaly společně s paní knihovnicí akci, při níž se děti zábavnou a kreativní formou seznámily se životem a dílem tohoto velikána české hudby a poté ve skupinách zpracovávaly jednotlivá témata (život, Vyšehrad, Vltava), z nichž následně vytvořily velkoformátový lapbook. Zaměřily jsme se taktéž na propojení mezipředmětových vztahů s dějepisem, zeměpisem a občanskou výchovou.

Šikovné ruce na Vánoce, Šikovné ruce na Velikonoce – ve spolupráci s kolegyní Ilonou Kirchnerovou jsme nejdříve uspořádaly vánoční akci, kdy jsme pozvaly členky několika českých besed, aby se s námi podílely na vánočních dílnách pro veřejnost. Setkání bylo velmi příjemné a plné zajímavých ukázek toho, co vše šikovné ruce dovedou vyrobit, proto jsme se rozhodly navázat při nejbližší možné příležitosti, kterou byly velikonoční svátky. Akce, která tentokrát proběhla pod širým nebem před knihovnou, se opět těšila velké oblibě.

Klub literátů Svazu Čechů v Chorvatsku

Udělení ceny Franty Buriana – tato cena je udělována lidem, kteří se zasloužili o rozvoj a podporu krajanské literatury. Se studenty Gymnázia Daruvar jsme k této příležitosti vytvořili plakáty dříve oceněných a současných laureátů.

Hodnocení literární soutěže krajských autorů

Novinově nakladatelská instituce Jednota

S nakladatelstvím jsem navázala pravidelnou fungující spolupráci. Každý měsíc dělám korekturu časopisu Dětský koutek, do nějž taktéž pravidelně přispívám články o zajímavostech z České republiky.

Do týdeníku Jednota píši články spojené s mými aktivitami a akcemi.

Rádio Daruvar

Pravidelně každý měsíc nahrávám 4 příspěvky pro české vysílání rádia Daruvar zaměřené na zajímavá místa v České republice s názvem Hezké české toulky.

V případě potřeby jsem k dispozici paní redaktorce Lence Lalić i s dalšími aktivitami, jako je například výběr aktuálních českých písní či vedení rozhovorů s hosty.

Vzdělávání učitelů

Županská porada učitelů českého jazyka – téma Lapbook (28. 11.)

Županská porada učitelů odborných předmětů – téma Lapbook (13. 12.)

Plénium učitelů českého jazyka – téma Deskové hry nejen ve výuce jazyka (26. 1.)

Županská porada učitelů odborných předmětů – téma Inovace ve výuce s aplikací Blooket

Další akce a činnosti

Veselé soboty – ve spolupráci s učitelkami z prvního stupně České základní školy J. Růžičky v Končenicích pořádáme tzv. Veselé soboty – tematicky zaměřené akce pro žáky (dětský den s vitamínem C, jsem laskavec, vánoční veselá sobota, velikonoční veselá sobota).

Škola v přírodě se žáky 3. a 4. ročníku ČZŠ J. Růžičky Končenic.

Lyžařský výcvikový kurz se žáky ČZŠ J. Růžičky Končenic a ČOŠ J. A. Komenského v Daruvaru a studenty Gymnázia Daruvar.

Projekt Igramo se mi, pridruži se i ti – společně s učitelkou anglického jazyka a paní knihovnicí ze školní knihovny České základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru jsme reagovaly na výzvu Ministerstva školství v Chorvatsku na volnočasové aktivity. Sepsaly jsme projekt, který byl zaměřený na deskové hry do výuky. Byl vyhodnocen jako úspěšný a škola tak získala grant ve výši 2500 euro na nákup deskových her.

Projekt Jsem laskavec – výzva k tomu projektu je každoročně vypisována Nadací Lilie a Karla Janečkových ke Světovému dni laskavosti. Se žáky jsme prošli tzv. laskavým vyučováním, jehož cílem bylo v žácích povzbudit empatii a vědomí toho, jak je důležité si pomáhat. Následně jsme vymysleli způsob, jak někomu pomoci či udělat radost. Celkem se zapojilo 200 dětí a 13 vyučujících, kteří vykonali opravdu krásné dobré skutky.

Drakiáda – společně s kolegyní Ilonou Kirchnerovou jsme navázaly na tradici mojí předchůdkyně B. P. Šolcové a uspořádaly jsme pro děti a dospělé drakiádu, kterou jsme obohatily o různé soutěže

a hry, při nichž si účastníci mohli vysoutěžit nového draka. Taktéž byly připraveny kreativní dílny, kdy si mohli draka vyrobit.

Mikuláš – společně s kolegyní Ilonou Kirchnerovou a jejím partnerem jsme se proměnili v tradiční Mikulášskou trojici a zavítali jsme mezi děti do České besedy Záhřeb, České besedy Horní Daruvar a České besedy Lipovlany.

Prozaicko-poetické momenty Michala Rejžo Pavlíka – setkání s autorem – mé pozvání mezi krajany přijal nadaný autor Michal Rejžo Pavlík, který svoji tvorbu představil studentům Gymnázia Daruvar a také členům Klubu literátů. Nechyběly ani tvůrčí aktivity propojené s jeho texty.

Festival české dětské písně v Končenicích – tvorba průvodního slova k hudebnímu festivalu.

Olympiáda z českého jazyka – opravování soutěžních prací ve školním a následně ve státním kole soutěže.

Čtení tě mění – členka poroty v soutěži o nejlepšího čtenáře a o nejlepší lapbook. Do této soutěže byla na můj podnět zařazena nová kategorie – Lapbook, kdy soutěžící zpracovávali lapbook na základě stanovených kritérií. Účastnilo se 60 žáků od 3. třídy základní školy po 4. ročník střední školy ze všech modelů.

Krasomluva – členka poroty recitační soutěže.

Den otevřených dveří ČOŠ J. A. Komenského Daruvar – den otevřených dveří se nesl v duchu deskových her. Pro zájemce jsem připravila hrou jazykovou dílnu s hrou Tik Tak Bum.

Den kreativity ČZŠ J. Růžičky Končence – oslava Světového dne kreativity. Pro zájemce jsem připravila dílnu s deskovými hrami právě pro rozvoj kreativity.

Čeština ve světě se Základní školou U Školské zahrady, Praha – v rámci projektového týdne k výročí vstupu České republiky do Evropské unie jsem žákům představila českou menšinu žijící v Chorvatsku, vzdělávací systém s ohledem na výuku českého jazyka a práci učitele vyslaného ke krajanům. Žáci byli velice překvapeni, že v Chorvatsku žije tak početná a organizovaná česká menšina, a také tím, co vše práce učitele u krajanů obnáší.

Soutěž zdravá pětka – se žákyněmi 5. ročníku ČZŠ J. Růžičky v Končenicích jsme se zapojily do soutěže Zdravá pětka, kterou vyhlašuje Nadační fond Albert. Děvčata pekla zdravé jablko-mrkvové muffiny. Do finále, které se konalo v Praze, sice nepostoupila, avšak porotu velice zaujala a obdržela speciální uznání, dárčky a poděkování za pozvednutí soutěže na mezinárodní úroveň.

Study in Czechia – článek Ohlédnutí za českými velikonočními zvyky v Chorvatsku (<https://www.studyin.cz/blog/743-czech-easter-traditions-in-croatia-a-look-back/>).

Poděkování

Chci poděkovat všem vyučujícím, se kterými jsem měla příležitost spolupracovat, dále představitelům a členům krajských a dalších institucí za jejich vřelé přijetí, intenzivní podporu v mojí práci a také za kvalitní spolupráci.

Taktéž chci poděkovat kolegyni Iloně Kirchnerové a jejímu partnerovi za ochotu ke vzájemné spolupráci a spoustu společných vydařených akcí.

Poděkování patří také mému manželovi za každodenní podporu.

Velmi děkuji paní Olze Vlachové za to, že se na ni mohu kdykoliv obrátit s jakoukoliv záležitostí.

Věřím, že spolupráce na všech stranách bude fungovat i v příštím školním roce, na který se velmi těším.

Na závěr chci říci, že učitel, který je vyslán ke krajanům, je do rukou svěřena obrovská zodpovědnost. Nejen profesní, ale i lidská. Člověk na této pozici nevykonává pouze práci učitele, stává se plnohodnotnou součástí komunity, která pečuje o jazykové a kulturní bohatství našich předků, jež považují za jedno z nejkrásnějších na světě. Je průvodcem současným českým jazykem, propagátorem možností, které krajanům nabízí Česká republika, organizátorem ať už zábavních, vzdělávacích či uměleckých programů, ale také přítelem, kterému krajané důvěřují a který v případě potřeby nabídne pomocnou ruku. V neposlední řadě je sám žákem, jenž se díky interakci s krajanými stále učí mnoha novým znalostem a dovednostem. A já jsem velmi vděčná za to, že toto vše mohu zažívat na vlastní kůži a mohu se podílet na zachování našeho krásného jazyka, kultury a tradic v takové komunitě, jaká je ta naše v Chorvatsku.

Soutěž Zdravá pětka

Čeština ve světě

Kurz českého jazyka v Daruvaru

Škola v přírodě s ČŽŠ Končence

Jsem laskavec – rozdávání radosti a výrobků na mši

Drakiáda

Vánoční zvyky a tradice

Spolupráce s Klubem literátů

Velikonoční veselá sobota

Čajový lapbookový dýchánek

Deskohraní

Prozaicko-poetické momenty Michala Rejžo Pavlíka

Oborná porada učitelů – Deskové hry nejen ve výuce jazyka